

A tájvédelmi szakkérdés vizsgálatának jelenlegi jogi és szakmai lehetőségei

**(különös tekintettel a termőföld, valamint az erdő igénybevételére
vonatkozó eljárásokra)**

KELLNER SZILÁRD

**ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI
FŐFELÜGYELŐSÉG
SZAKÉRTŐI FŐOSZTÁLY**

AZ ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI (VÍZÜGYI) FŐFELÜGYELŐSÉG

- a) a vidékfejlesztési miniszter irányítása alatt működő központi hivatal;
- b) önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv;
- c) székhelye Budapest;
- d) illetékessége az ország egész területére kiterjed.

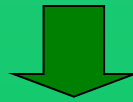
(2) Az OKTF-et főigazgató vezeti.

3. § Az OKTF munkavállalói felett

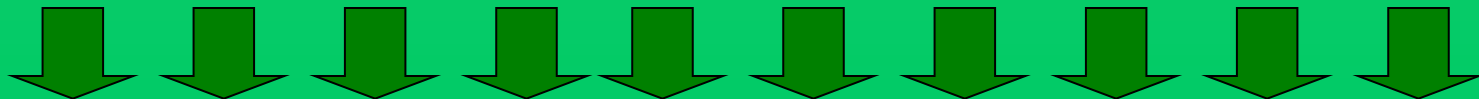
a munkáltatói jogkört a főigazgató gyakorolja.

(481/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet
a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági
és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről)

Vidékfejlesztési Minisztérium

Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség

10 környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőség

AZ OKTF SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

FŐIGAZGATÓ

szakmai főigazgató helyettes

belső ellenőr

általános főigazgató helyettes

gazdasági főigazgató helyettes

gazdasági osztály

humánpolitikai ügyekért felelős ügyintéző

emisszió kereskedelmi,
termékdíj és
hulladéklerakási főosztály

hulladék lerakási járulék osztály

emisszió kereskedelmi és
termékdíj osztály

engedélyezési és jogi főosztály

jogi osztály

nemzetközi
hulladékszállítási osztály

belföldi hulladék-
gazdálkodási osztály

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY §

komplex engedélyezési,
természetvédelmi és hatósági főosztály

hatósági felügyeleti osztály

SZAKÉRTŐI FŐOSZTÁLY

**Egyes Környezeti Elemek
Szakértői Osztály**

**Táj- és természetvédelmi
Szakértői Osztály**

**TERMÉSZETVÉDELMI HATÓSÁGOK,
SZAKHATÓSÁGOK ÉS
TÁJVÉDELMI SZAKHATÓSÁGOK**

ELSŐ FOKON ELJÁRÓ:

**2004. december 31-ig a nemzeti park
igazgatóságok**

**2005. január 1-től a környezetvédelmi
felügyelőségek**

ELSŐ ÉS MÁSOD FOKON ELJÁRÓ:

**Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi
Főfelügyelőség**

AZ ÜGYIRATKEZELÉS VÁZLATOS FOLYAMATA A FŐFELÜGYELŐSÉGEN

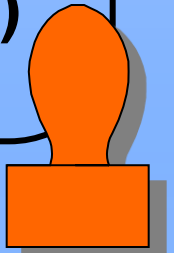

AZ ELJÁRÁSOK ALAPVETŐ TÍPUSAI

➤ **VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁS**
(VÉLEMÉNYEZŐ ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERV)

➤ **HATÓSÁGI ELJÁRÁS I. VAGY II. FOKÚ**
(ELJÁRÓ HATÓSÁG)

➤ **SZAKHATÓSÁGI ELJÁRÁS I. VAGY II. FOKÚ**
(SZAKHATÓSÁG – *csak ha van hatósági eljárás!*)

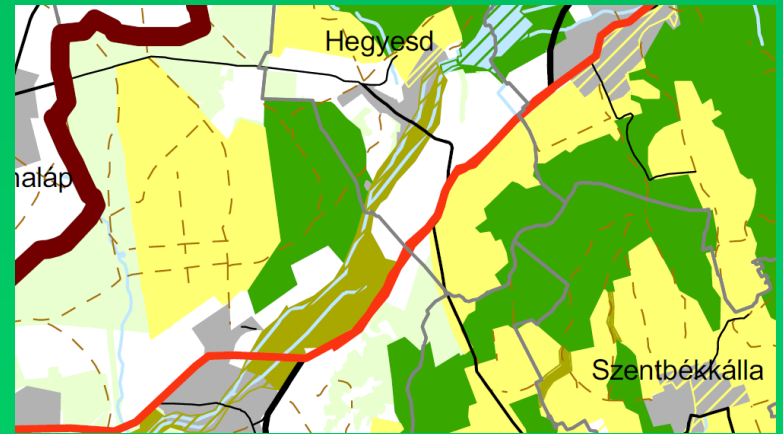
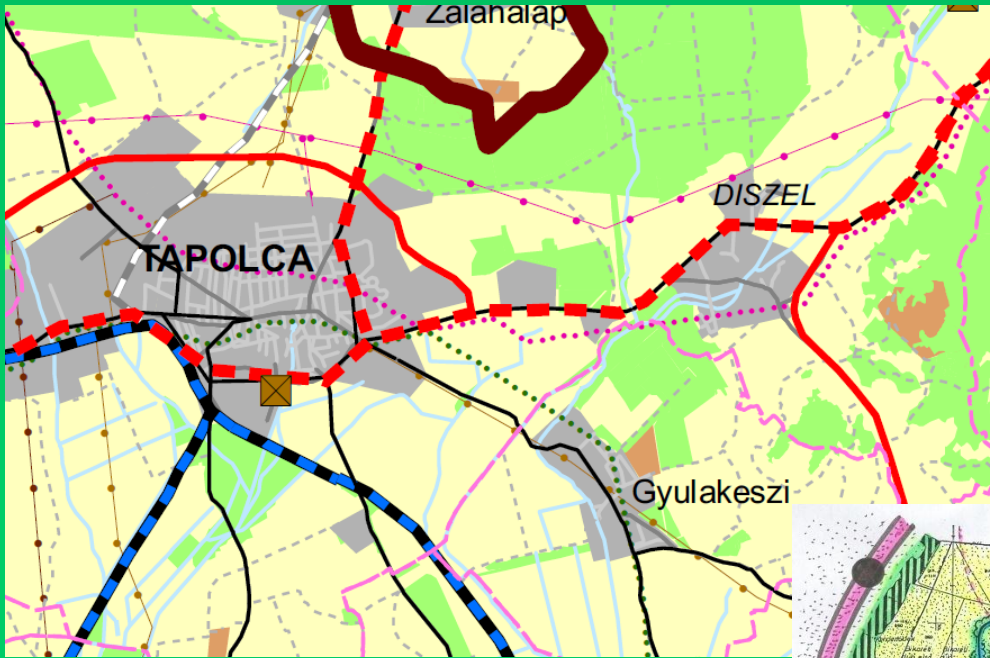

Véleményezési eljárások (terület- és településrendezés)

Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálata (**stratégiai környezeti vizsgálat**)
2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet, 3. sz. melléklet
egyed tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

Országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv, program esetén mindig részt vesz: **a környezet, a természet és a táj védelmére kiterjedően** az OKTF

Nem országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv, program esetén természet- és tájvédelemre kiterjedően: a nemzeti park igazgatóság;

1. **Várható hatás jelentőségének eldöntése** ← ○ Más tervekkel, programokkal való egybevetés
2. **A környezeti értékelés tartalmának meghatározása** → ○ **Gazdasági, társadalmi hatások, várható következmények**
3. **Környezeti értékelés**
4. **Országghatáron átterjedő környezeti hatások kezelése** ← ○ **Folyamatos társadalmi kontroll a teljes tervezés folyamán**
5. **A terv, illetve program elfogadása** →
6. **Tájékoztatás a döntésről** → **EREDMÉNYEK**

50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet

az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról

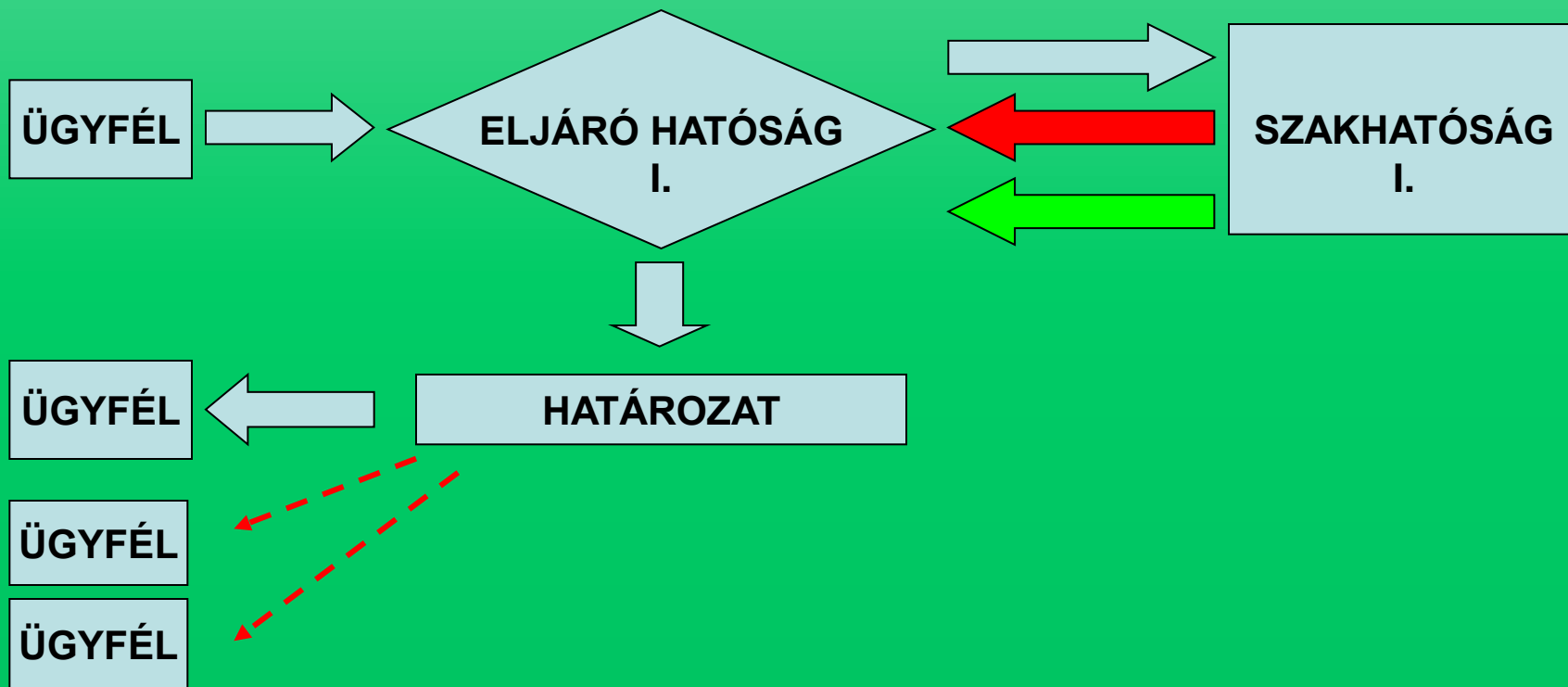

- A helyes mezőgazdasági és környezeti állapot (HMKÁ) keretében a kunhalmok és a gémeskutak mellett 2014-től **védendő tájelemnek minősülnek a fa-és bokorcsoportok is.**
- Az előírás szerint a lehatárolt facsoportot nem lehet kivágni, eltüntetni.
- **Területük támogatható terület** és a bejelentett tábla részét képezi

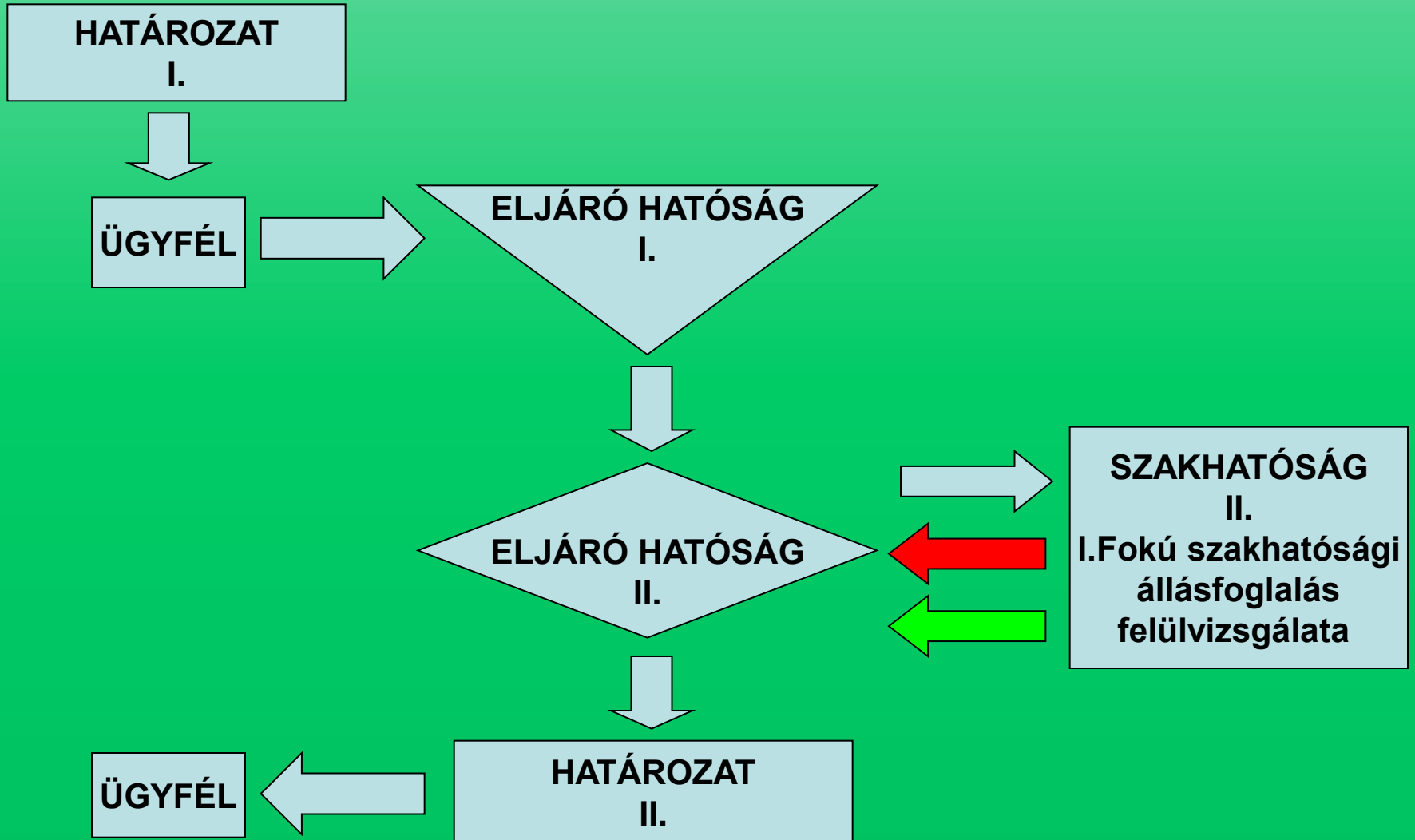
tájképi elem: az n) pont szerinti **gémeskút**, az o) pont szerinti **kunhalom** és a t) pont szerinti **fa- és bokorcsoport**;

ELSŐ FOKÚ KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁS SZAKHATÓSÁG BEVONÁSÁVAL

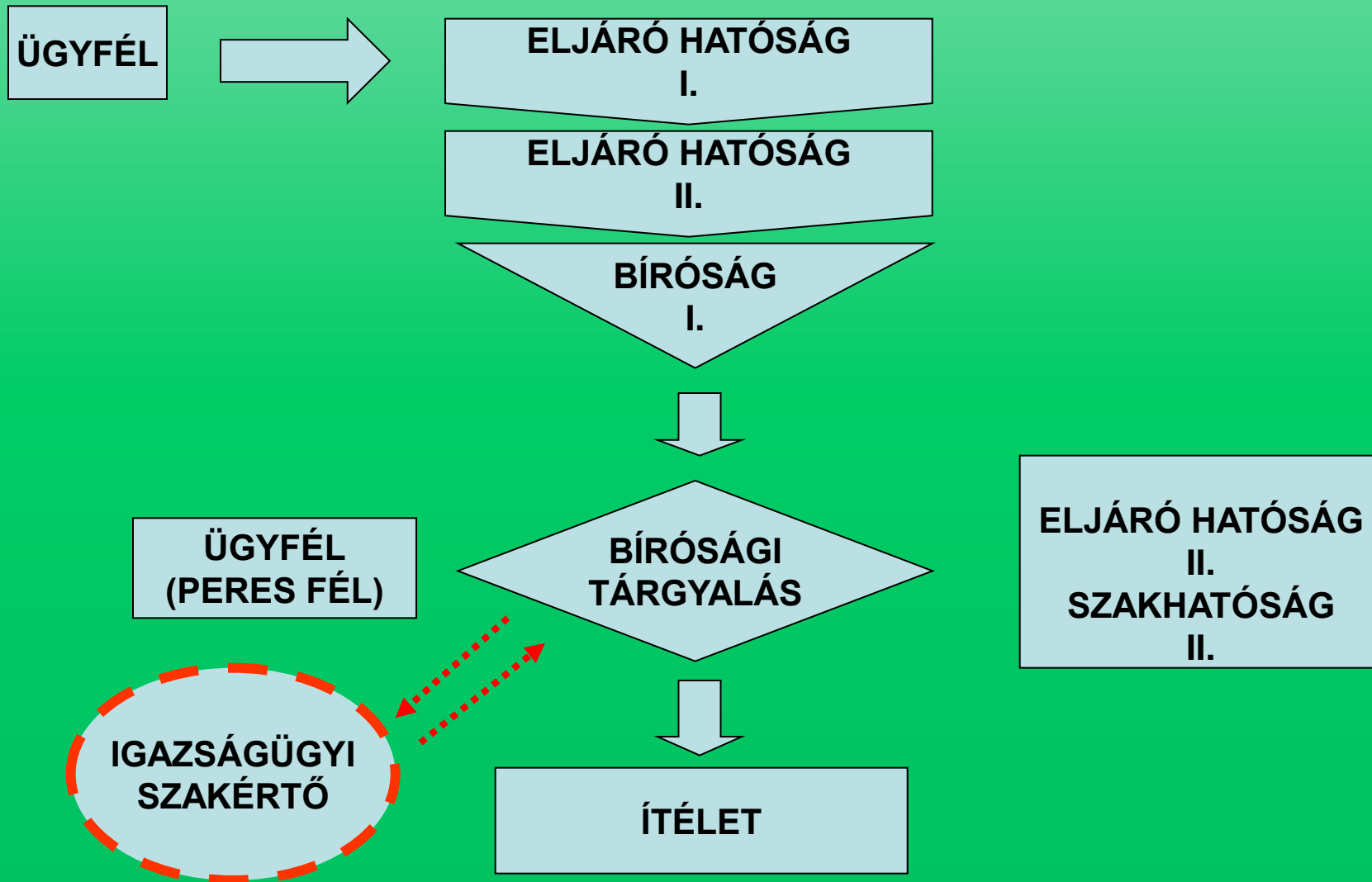

MÁSODFOKÚ KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁS SZAKHATÓSÁG BEVONÁSÁVAL

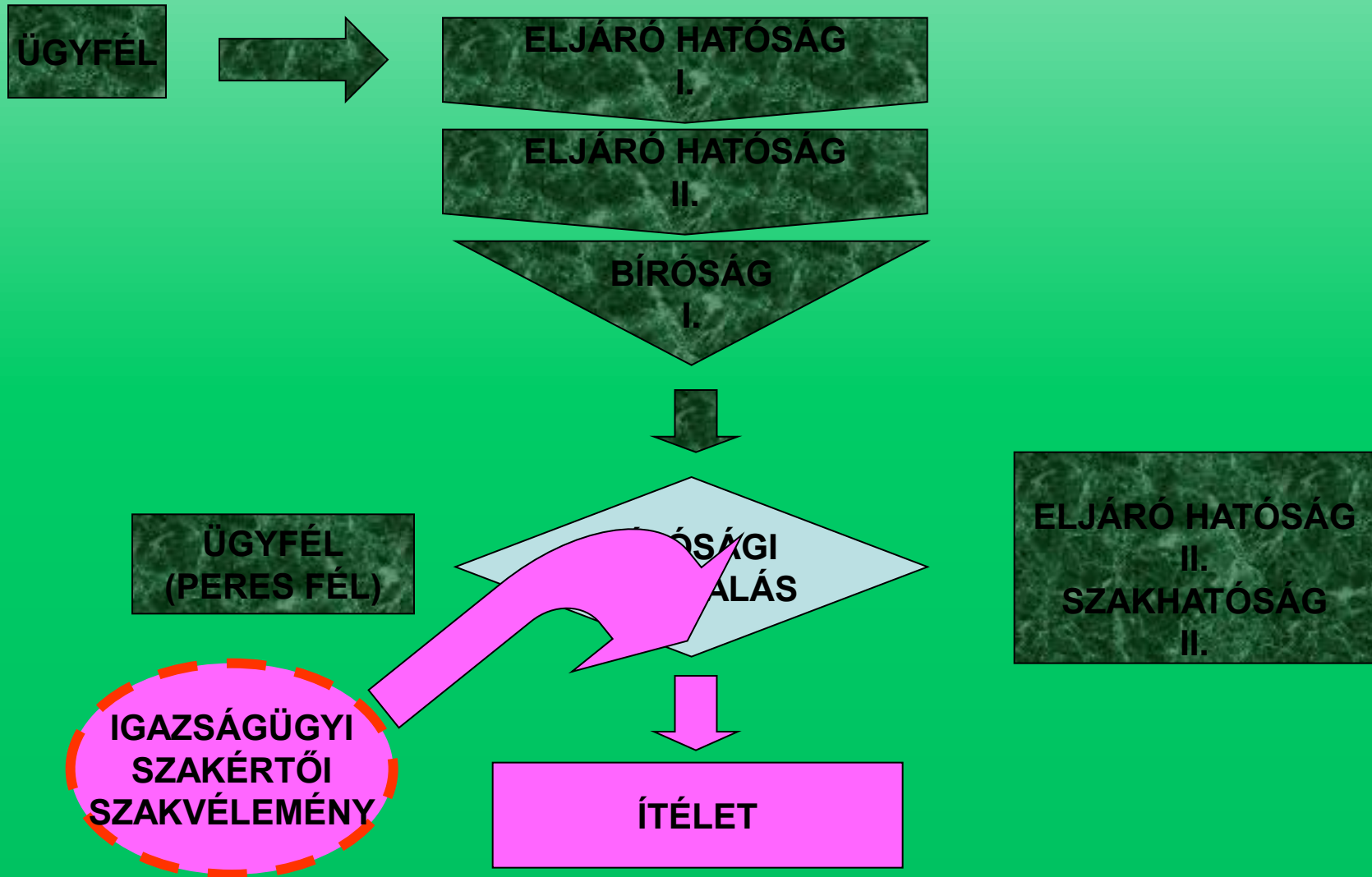

KÖZIGAZGATÁSI PERES ELJÁRÁS

KÖZIGAZGATÁSI PERES ELJÁRÁS

9/2006. (II. 27.) IM rendelet
az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz
kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről
7. számú melléklet a 9/2006. (II 27.) IM rendelethez

Igazságügyi szakértői szakterületek és az azokhoz
kapcsolódó képesítési feltételek a környezetvédelmi, a
természetvédelmi és a vízügyi területeken

- **A) Környezetvédelmi területen**
  1. egyedi vagy házi szennyvízkezelés és -elhelyezés
  2. hulladékgazdálkodás
  3. környezeti víz- és talajvédelem
  4. környezeti zaj- és rezgésvédelem
  5. levegőtisztaság-védelem

Természetvédelmi szakterületek

- **B) Természetvédelmi területen**
  1. élővilág-védelem
  2. földtani és felszínalaktani értékek, valamint barlangok védelme
  - 3. tájvédelem**

„TÁJ- ÉS
TERMÉSZET-
VÉDELEM”

297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről

---

1. Számú melléklet

Szakértői szakterületek és részterületeik:

- 1. Környezetvédelem szakterület, illetve részterületei
(betűjele: SZKV):
- **2. Természetvédelem szakterület, illetve
részterületei** (betűjele: SZTV):
  - 2.1. élővilágvédelem*
  - 2.2. földtani természeti értékek és barlangok védelme*
- 3. Vízgazdálkodási szakterület, illetve részterületei
(betűjele: SZVV):

Önálló szakterület

„TÁJ- ÉS
TERMÉSZET-
VÉDELEM”

- **4. Tájvédelem szakterület** (betűjele: SZTjV)

Környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

1995. évi LIII. tv. 13.§ (3): *Valamely környezeti elem igénybevételének, illetve terhelésének megelőzése, csökkentése vagy megszüntetése céljából **nem engedhető meg más környezeti elem károsítása, szennyezése.***

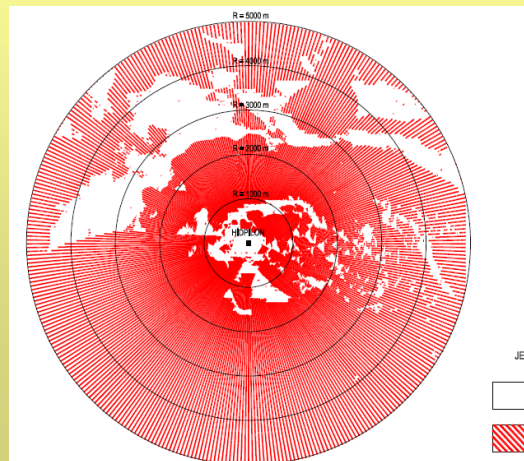
1995.évi LIII. törvény

a környezet védelmének általános szabályairól, 4.§ 19.,20.

Tájvédelmi szempontú hatásterület lehatárolásának lehetőségei

19. Környezetre gyakorolt hatás: „a környezetben környezetterhelés, illetve a **környezet igénybevétele következtében bekövetkező változás**”

20. Hatásterület: „az a terület vagy térrész, ahol **jogszámban meghatározott mértékű környezetre gyakorolt hatás** a környezethasználat során **bekövetkezett vagy bekövetkezhet**”

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

4. számú melléklet (részlet)

Az előzetes vizsgálati dokumentáció és a konzultációs kérelem tartalma

1. *bc) a tevékenység helye és területigénye, az igénybe veendő terület használatának jelenlegi és a településrendezési eszközökben rögzített módja,*
  - bk) a telepítési hely lehatárolása térképen, megjelölve a telepítési hely szomszédságában meglévő vagy - a településrendezési tervekben szereplő - tervezett terület-felhasználási módokat,*
  - bl) a tevékenység megvalósítása szükségessé teszi-e területrendezési tervek vagy a településrendezési eszközök módosítását,*
  - fa) a hatótényezők milyen jellegű hatásfolyamatokat indíthatnak el, új telepítésnél annak becslése is, hogy a terület állapota és funkciói miként változhatnak meg a telepítés következtében,*
  - fb) a hatásfolyamatok milyen területekre terjedhetnek ki; e területeket térképen is körül kell határolni,*
  - fd) a Natura 2000 területet érintő hatások, a terület kijelölésének alapjául szolgáló fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatások alapján*

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet
a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati
engedélyezési eljárásról
5. számú melléklet (részlet)

A környezeti hatásvizsgálat szükségességének szempontjai

- **1. A tevékenység jellemzői, különösen**
- **a) terület igénybevételének nagysága**
- **2. A telepítési hely és a feltételezhető hatásterületek érzékenysége, különösen**
- **a) a táj érzékenysége, tekintettel a jelenlegi területhasználatra, tájhasználatra és a tájképre (?);**
- **b) az érintett **természeti erőforrások relatív szűkössége, minősége, megújulási képessége;****
- **d) **hozzáadódás lehetősége a térségben másutt folytatott vagy tervezett tevékenység hatásaihoz;****
- **ca) **vizes élőhelyek hegyvidéki és erdőterületek****
- **ce) **történeti tájak, ... megőrzendő karakterű települések****

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet
a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati
engedélyezési eljárásról
6. számú melléklet (részlet)

A környezeti hatástanulmány általános tartalmi követelményei

4. A várható környezeti hatások becslése és értékelése

- ***a) a bekövetkező környezeti állapotváltozások jellemzése az érintett **környezeti elemek** és **rendszerek** szerint, különösen az alábbi tényezők figyelembevételével:***
- ***ac) az érintett környezeti elem vagy rendszer védettsége, környezet-, természet- vagy tájvédelmi funkcióinak megváltozása,***
- ***ad) a településkarakter (településkép, településszerkezet) megváltozása,***
- ***ae) **tájkép, tájhasználat, tájszerkezet megváltozása,*****

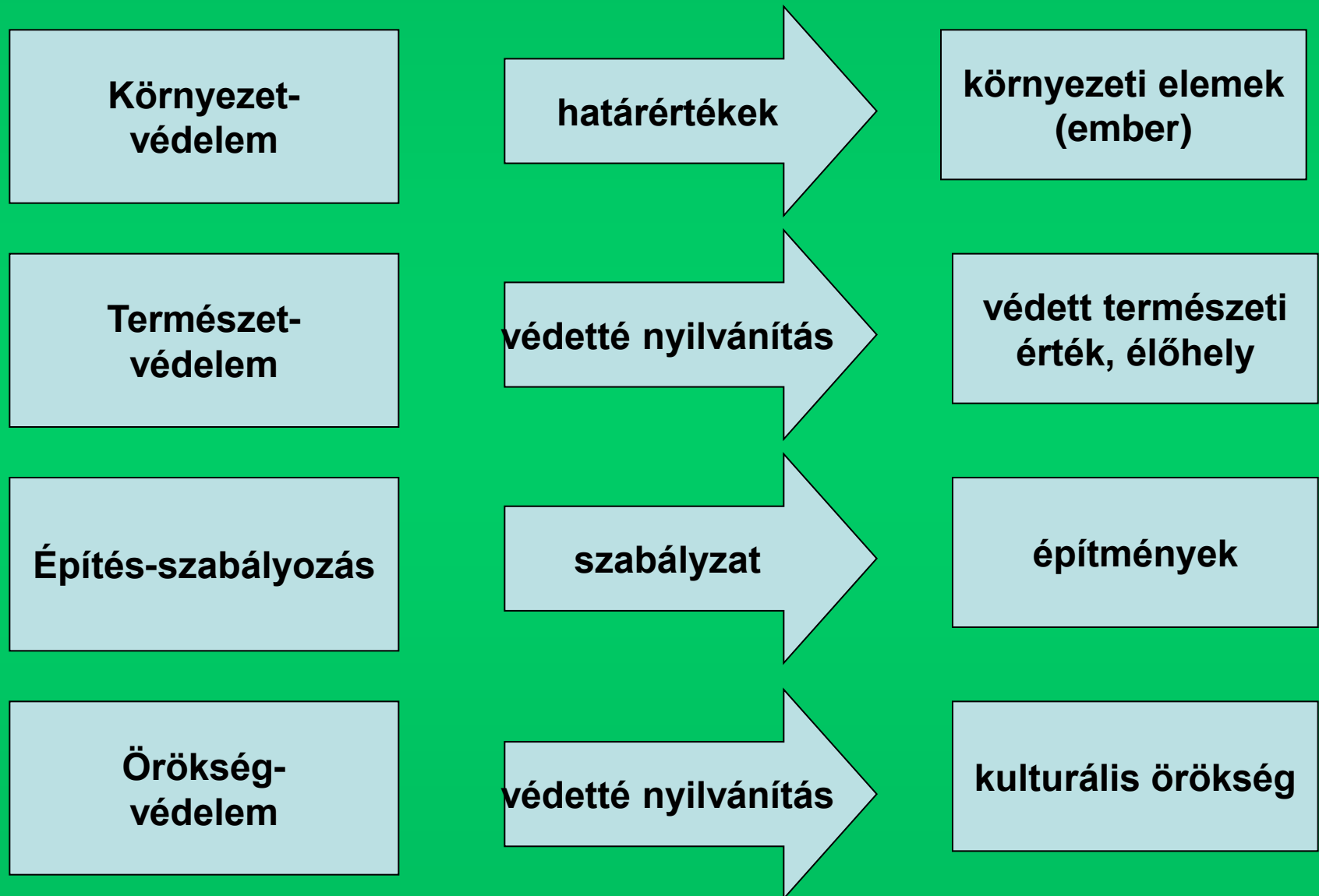
6. Környezetvédelmi intézkedések

- ***a) a lehetséges igénybevettséget, szennyezettséget és károsítást megelőző, **csökkentő, kompenzáló,** illetve elhárító **intézkedések meghatározása;*****

Vizsgálati dokumentáció tartalomjegyzéke (részlet)

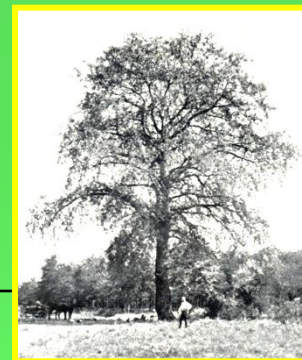
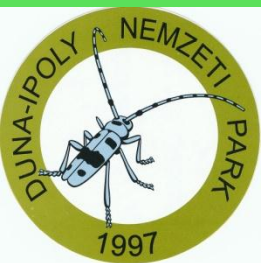
2.3. Kapcsolódó és egyéb rendezési tervekben szereplő infrastrukturális beruházások	35
2.4. A létesítmény szükségességének indoklása, környezetvédelmi szempontok	36
2.5. A nyomvonalváltozatok kialakításának indokai, általános környezetvédelmi szempontok.....	36
3. A továbbvezetés lehetősége	36
4. Hatótényezők, hatások, hatásfolyamatok, hatásviselők, hatásterületek	37
→ 4.1. Talaj, felszín alatti víz	38
→ 4.2. Felszíni víz	39
→ 4.3. Levegő.....	40
→ 4.4. Élővilág: ember, növény, állat.....	41
4.4.1. Ember	41
4.4.1.1. Egészségügyi hatások.....	41
4.4.1.2. Társadalmi-gazdasági hatások.....	41
4.4.2. Természetvédelem és az élővilág védelme	41
→ 4.5. Épített környezet	43
→ 4.6. Táj.....	43
4.6.1. A létesítmény hatása.....	44
4.6.2. A létesítmény üzemelésének hatása	44
4.6.3. Az építés hatása	44
→ 4.7. Zaj.....	45
→ 4.8. Hulladék	45
5. Vizsgálat környezeti elemenként	46
5.1. Talaj, felszín alatti víz	46
5.1.1. Jelenlegi állapot vizsgálata.....	46

Szakterületek és jellemző eszközszerkeik (vázlat)

Tájvédelmi eszközrendszer (vázlat)

- **A védetté nyilvánítás célja a Duna és Ipoly térségében a folyók és mellékrendszerük, a védettséggel érintett területek természeti értékeinek, a felszíni és felszín alatti víztesteknek, az érintett területek erdeinek, termőtalajának és más megújuló természeti erőforrásainak, gazdag élővilágának, tájképi és történelmi emlékeinek a védelme. (34/1997. (XI. 20.) KTM rendelet Duna-Ipoly Nemzeti Park létesítéséről)**

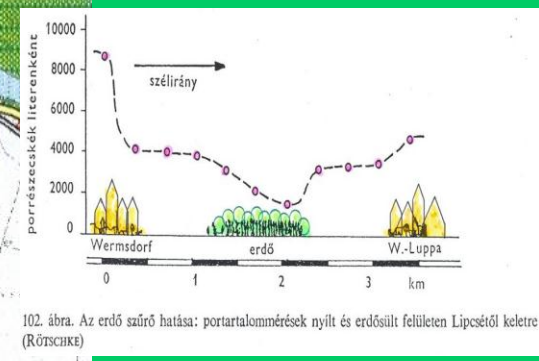
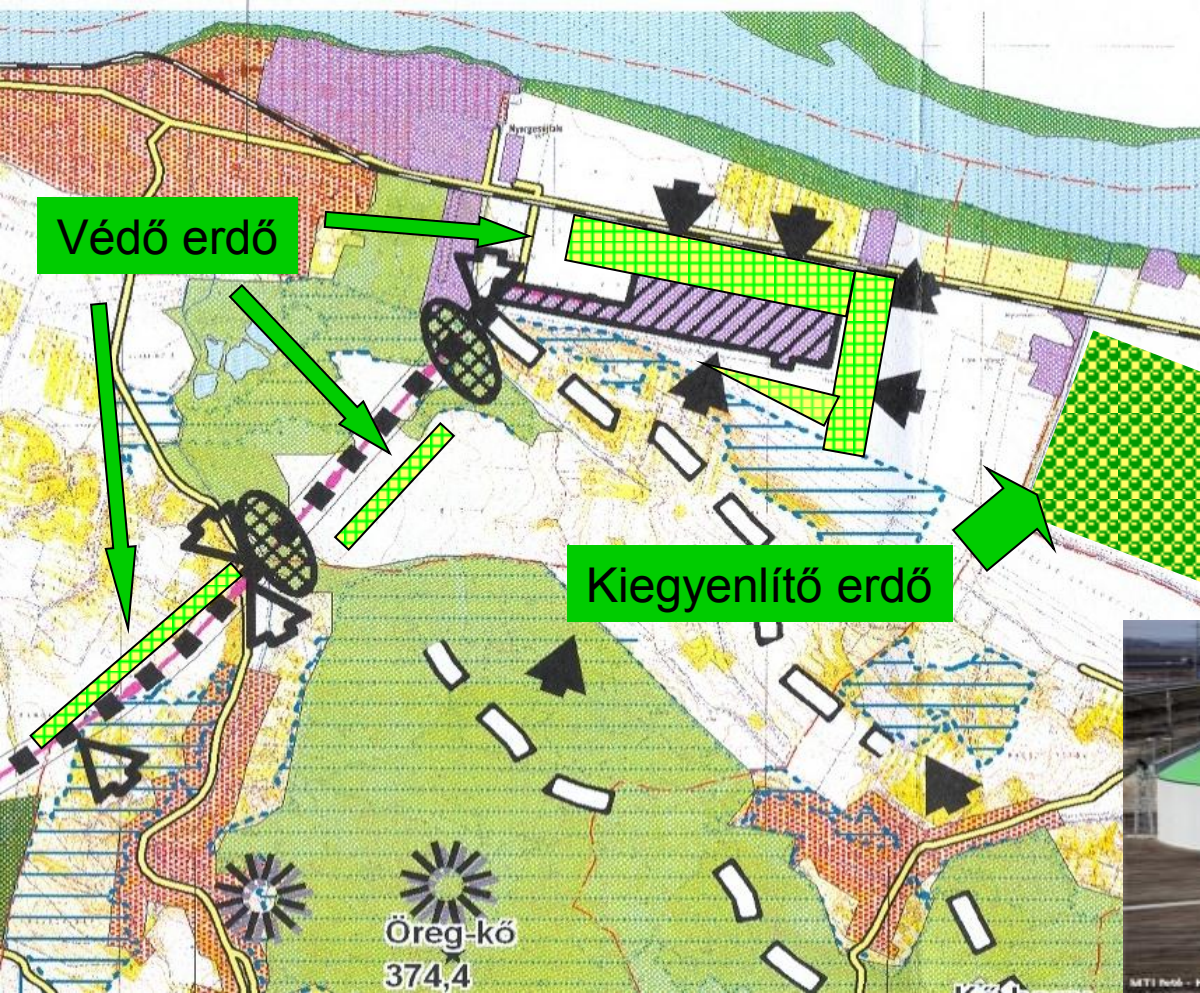
*„Gyermekkorom óta a **vizek** káprázatos **élővilága**, a folyó parti **fák** semmihez sem fogható **illatának varázsa** számomra maga a fényűzés, az igazi gazdagság. Eme **színpompa** az ami rohanó világunk magam, s örvendő, hogy egyre többeknek valóságos kis mentsvára. **A hely amely feltölt szívet, lelket.**”*

(egy levél)

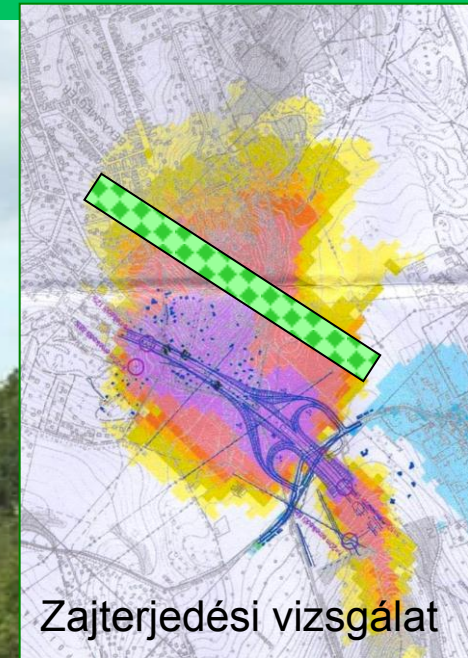
Zöldfelületi eszközrendszer

Legfontosabb eszközünk a zöldfelület, a növény (...lenne?)

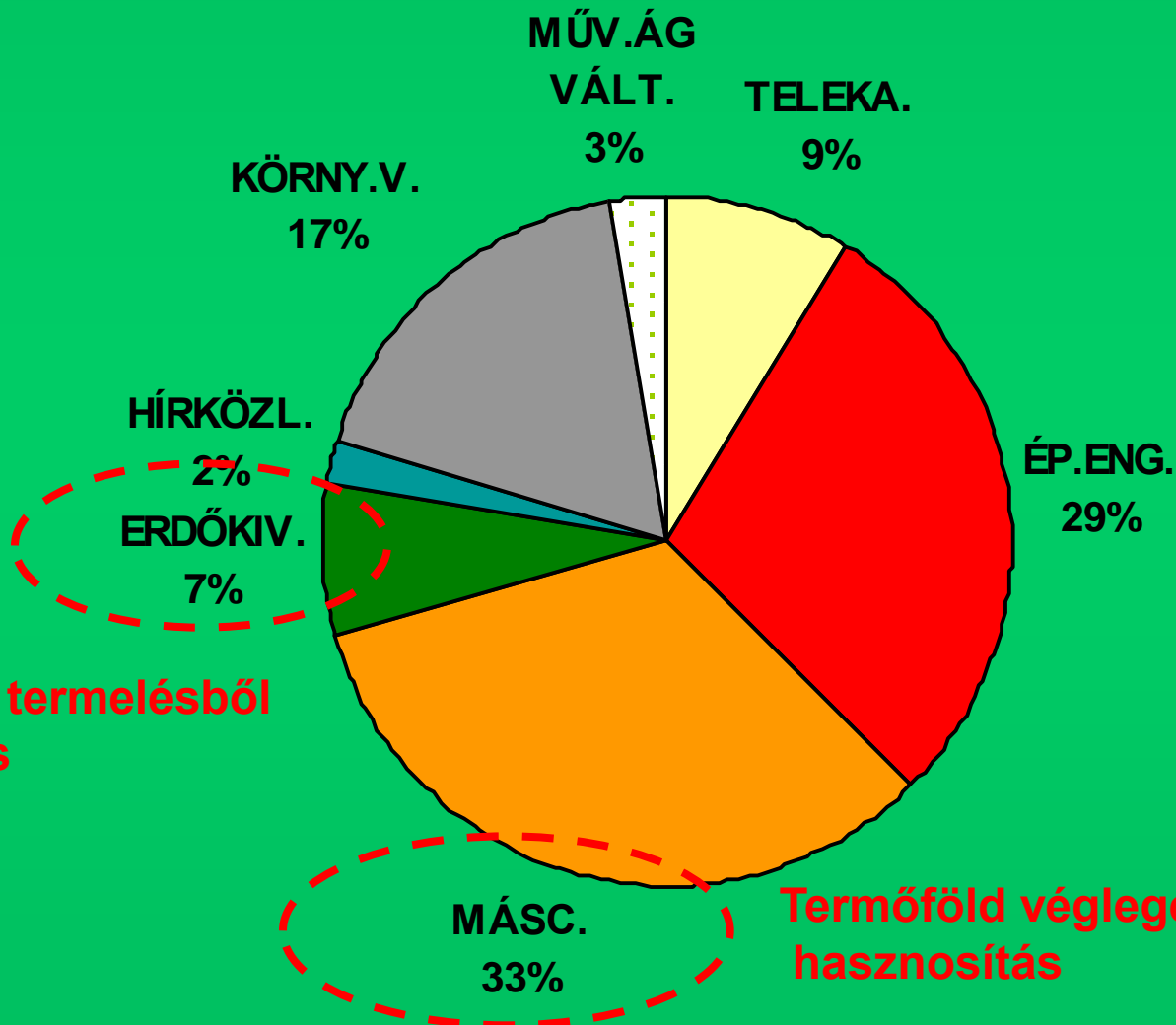

Védő erdősáv helyének kijelölése (...elképzelés)

**„HÁROMSZINTES NÖVÉNYSÁV ESETÉN
3,2 dB ZAJMÉRSÉKLŐ HATÁS MUTATHATÓ KI”**

TÁJVÉDELMI ÜGYEK MEGOSZLÁSÁNAK ARÁNYA 2007. ÉVBEN (OKTVF)

Erdőterület termelésből
való kivonás

Termőföld végleges más célú
hasznosítás

338/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

a földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól 2. melléklet (részlet)

A földhivatal termőföld végleges más célú hasznosítására vonatkozó engedélyezési eljárásban közreműködő természetvédelmi szakhatóság

- **Ha a termőföld az ingatlan-nyilvántartás szerint országos jelentőségű védett természeti területen vagy Natura 2000 területen van**
- **SZAKKÉRDÉS: a természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek, valamint a tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e.**
- **MSZ 20370 Általános tájvédelem. Fogalom-meghatározások,**
Általános tájvédelem: A tájak esztétikai adottságait és jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek megismerése, megőrzése, helyreállítása, fenntartása a kiemelt természetvédelmi oltalom alatt nem álló területeken.

1996. évi LIII. törvény a természet védelméről

7.§ (2) A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:

c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére;

*d) művelési ág változtatás, **más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges;***

- MSZ 20370 Általános tájvédelem. Fogalom-meghatározások, **Tájjelleg (tájkarakter): a természetes és a művi (mesterséges) tájalkotó elemek aránya és térbeli rendje**

2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről (kiemelt részletek)

- 2.§19. *termőföld: az a földrészlet, amely a település külterületén fekszik, és az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas vagy fásított terület művelési ágban van nyilvántartva, kivéve, ha a földrészlet az Evt.-ben meghatározott erdőnek minősül;*
9. § (1) *Termőföld más célú hasznosításának minősül: a termőföld olyan időleges vagy végleges igénybevétele, amellyel a termőföld **a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra időlegesen vagy véglegesen alkalmatlanná válik**;*
a termőföld belterületbe vonása
12. § (1) *A más célú hasznosítás iránti kérelemnek tartalmaznia kell:*
*c) **a más célú hasznosítás pontos célját**, és tervezett időtartamát, ha időleges;*

Erdőterület igénybevétele

„Az erdő fenntartása, gyarapítása és védelme az egész társadalom érdeke, az erdő fenntartója által biztosított közérdekű szolgáltatásai minden embert megilletnek, ezért az erdővel csak a közérdekkel összhangban szabályozott módon lehet gazdálkodni”

2009. évi XXXVII. törvény

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

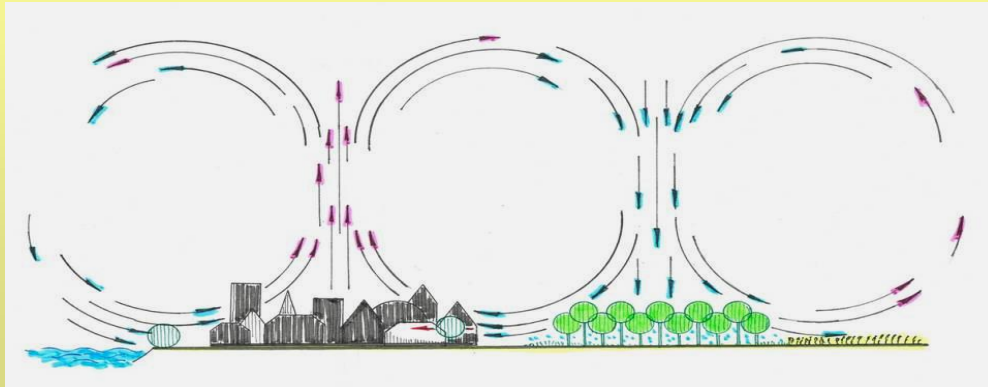
Erdő igénybevétele:

1. számú melléklet **Környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenységek**

- a) nem termőföldként való további hasznosítás esetében **30 ha-tól**
- b) termőföldként való további hasznosítás esetében **50 ha-tól**

3. számú melléklet **A felügyelőség előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységek**

- a) nem termőföldként való további hasznosítás esetében **10 ha-tól**
- a) termőföldként való további hasznosítás esetében **30 ha-tól**

328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 32.§ (6)

a fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről (I. fokú eljárások)

22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet 30.§ (6)

a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról (II. fokú eljárások)

2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 24. § (2) j)

tájképvédelmi erdő: a természeti táj szépségének megőrzését vagy a tájban történt káros beavatkozás takarását szolgáló erdő;

A Kormány **tájképvédelmi rendeltetésű erdő esetén** az erdőterület igénybevételére vonatkozó elvi engedély megadására irányuló eljárásban az erdőterület igénybevételének engedélyezésére irányuló eljárásban,

ha a tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély vagy egységes környezethasználati engedély nem szükséges, - annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység, a beruházás vagy a terv

a tájvédelem nemzeti és közösségi jogi követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e a környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőséget szakhatóságként jelöli ki.

Porto Alegre, Brazilia

Köszönöm a figyelmet!